

**WOJEWÓDZKI SZPITAL REHABILITACYJNY
IM. DR. S. JASIŃSKIEGO W ZAKOPANEM**

**Standard ochrony dzieci przed krzywdzeniem oraz
przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle
seksualnym i ochrony małoletnich**

Zatwierdzam 25.07.2024 r.	
--	--

Spis treści:

1. Definicje	3
2. Kompetencje personelu	4
3. Zasady rekrutacji personelu	4
4. Zasady bezpiecznej relacji pracownik – dziecko	6
5. Prawo do prywatności w zakresie leczenia	7
6. Zasady kontaktu z dzieckiem – pacjentem	8
7. Zachowania niedopuszczalne	8
8. Postępowanie w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez pracownika Szpitala	9
9. Obowiązki kierownictwa Szpitala w zakresie wdrażania i realizacji standardu	10
10. Monitorowanie realizacji standardu	10
11. Załącznik oświadczenie – przestrzeganie standardów ochrony dzieci	12
12. Załącznik – oświadczenie – przestrzeganie zasad bezpiecznych relacji dorosły – dziecko	13

Naczelną zasadą wszystkich podejmowanych przez pracowników działań jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Personel Szpitala traktuje dziecko z szacunkiem oraz w miarę możliwości uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracowników wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Realizując te cele personel działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.

Celem wprowadzenia standardu ochrony dzieci w Szpitalu, w szczególności w komórkach udzielających świadczeń dzieciom, tj w; Poradni Neurologicznej, Poradni Rehabilitacyjnej, Poradni Logopedycznej, Fizjoterapii ambulatoryjnej i Ośrodka Diennej Rehabilitacji Ogólnoustrojowej jest:

- zapewnienie wszystkim dzieciom ochrony przed krzywdzeniem i ustalenie procedur udzielania im wsparcia,
- zapewnienie wszystkim pracownikom niezbędnych informacji i kompetencji, aby umożliwić im wywiązywanie się z obowiązków w zakresie dbałości o dobro dziecka i ochrony dzieci przed przemocą,
- zapewnienie dzieciom oraz ich rodzicom lub opiekunom niezbędnych informacji na temat zasad obowiązujących w Szpitalu oraz możliwości uzyskania wsparcia w sytuacji podejrzenia, że dziecko doświadcza krzywdzenia.

Definicje:

- personel podmiotu – pracownicy i współpracownicy, niezależnie od podstawy zatrudnienia (w tym umowy cywilnoprawne, studenci, praktykanci, stażyści) i pełniących funkcji (lekarze, fizjoterapeuci, pielęgniarki, inni pracownicy medyczni).
- dziecko – każda osoba, która nie ukończyła 18 lat.
- opiekun dziecka – przedstawiciel ustawowy dziecka (rodzic albo opiekun), rodzic zastępczy, opiekun tymczasowy.
- zgoda opiekuna – zgoda rodzica, opiekuna, rodzica zastępczego lub opiekuna tymczasowego. W przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd opiekuńczy.
- krzywdzenie dziecka – to każde zachowanie względem dziecka, które stanowi wobec niego czyn zabroniony. Oprócz tego krzywdzeniem jest

zaniedbanie (zamierzone lub niezamierzone), działanie lub zaniechanie, a także każdy jego rezultat, skutkujący naruszeniem praw, swobód, dóbr osobistych dziecka i zakłóceniem jego rozwoju.

Wyróżnia się następujące, podstawowe formy krzywdzenia:

- a) przemoc fizyczna – jest to działanie bądź zaniechanie wskutek którego dziecko doznaje faktycznej krzywdy lub jest na nią potencjalnie zagrożone. O przemocy fizycznej mówimy zarówno w wymiarze jednorazowym, jak i powtarzającym się;
  - b) przemoc psychiczna – jest to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a osobą za nią odpowiedzialną lub osobą, której dziecko ufa. Tak jak w przypadku przemocy fizycznej obejmuje zarówno działania, jak i zaniechania;
  - c) przemoc seksualna -, czyli wykorzystywanie seksualne dziecka. Jest to angażowanie dziecka poprzez osobę dorosłą w aktywność seksualną. Dotyczy sytuacji, gdy nie dochodzi do kontaktu fizycznego (np. ekshibicjonizm, molestowanie werbalne – np. prowadzenie rozmów o treści seksualnej, komentowanie w sposób seksualny wyglądu dziecka) jak i gdy do takiego kontaktu fizycznego dochodzi (np. dotykane dziecka, zmuszanie dziecka do dotykania ciała sprawcy, stosunek seksualny). W przypadku dzieci mówimy o wykorzystywaniu seksualnym, kiedy między wykorzystującym (osoba dorosła) a wykorzystywanym (dziecko) z uwagi na wiek lub stopień rozwoju zachodzi relacja siły, opieki czy zależności.
- zaniedbywanie dziecka - jest to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie fizycznych i psychicznych potrzeb dziecka. Może przyjmować formę nierespektowania praw dziecka, co w rezultacie prowadzi do zaburzeń w jego rozwoju lub zdrowiu. Do zaniedbywania dziecka dochodzi w relacjach dziecka z osobą zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony.
  - osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci – pracownik wyznaczony przez Dyрекcję Szpitala sprawujący nadzór nad prawidłowym stosowaniem standardów ochrony dziecka oraz ich aktualność;
  - osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu – pracownik wyznaczony przez Dyрекcję Szpitala odpowiedzialny za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu.

Kompetencje personelu

1. Pracownicy posiadają odpowiednią wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.
2. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka krzywdzenia dziecka pracownicy podejmują działania profilaktyczne w zakresie swoich kompetencji i możliwości, np. podejmują rozmowę z opiekunami, przekazują informacje na temat dostępnej oferty wsparcia zewnętrznego, motywują do szukania dla siebie pomocy. Podjęte kroki należy odnotować w dokumentacji medycznej dziecka.
3. W sytuacji opisanej w pkt. 2 pracownik omawia sytuację z przełożonym oraz z osobą odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu.

Zasady rekrutacji personelu

1. Przed zatrudnieniem danej osoby w Szpitalu lub nawiązaniem współpracy w innej formie i powierzeniem jej obowiązków polegających na pracy z dzieckiem należy ustalić kwalifikacje tej osoby oraz podjąć działania w celu ustalenia, czy posiada kompetencje do pracy z dzieckiem oraz wykluczyć ryzyko wystąpienia z jej strony zagrożenia dla dobra dziecka.
2. W celu uzyskania dodatkowych informacji o kandydacie Szpital może wystąpić do niego o przedstawienie referencji z poprzednich miejsc zatrudnienia lub wskazania kontaktu w celu pozyskania referencji. Nieprzedłożenie wymienionego dokumentu nie może wywoływać negatywnych konsekwencji dla kandydata.
3. Przed zatrudnieniem lub nawiązaniem współpracy Szpital ma obowiązek sprawdzenia informacji dotyczących karalności danej osoby, wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich. Sprawdzenie polega na:
  - a) pracodawca pozyskuje informacje, czy dana osoba jest umieszczona w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie do Rejestru;
  - b) kandydat do pracy przedkłada pracodawcy informacje z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii.

- c) osoba przyjęta na stanowisko związane z pracą z dziećmi podpisuje oświadczenie o zapoznaniu się ze standardem ochrony dzieci i zobowiązaniu do jego przestrzegania;
  - d) osoba przyjęta na stanowisko związane z pracą z dziećmi podpisuje oświadczenie o zapoznaniu się z zasadami bezpiecznej relacji i zobowiązaniu do ich przestrzegania;
4. Powyższe oświadczenia zostają włączone do akt osobowych pracownika (współpracownika).
  5. Brak zgody na podpisanie któregośkolwiek wymienionego wyżej oświadczenia uniemożliwia nawiązanie z tą osobą jakiegokolwiek stosunku prawnego (zawarcie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej).

Zasady bezpiecznej relacji pracownik – dziecko

1. Pracownik Szpitala zna i stosuje zasady bezpiecznych relacji personel-dziecko.
2. Podmiotowy stosunek do dziecka oznacza, że podejmując decyzje dotyczące dziecka, należy poinformować je o tym, wysłuchać jego opinii oraz, o ile to możliwe i bezpieczne, uwzględniać jego potrzeby.
3. Zasady bezpiecznej relacji pracowników z dziećmi powinny bezwzględnie zawierać: obowiązek traktowania dzieci-pacjentów w sposób podmiotowy, zakaz stosowania przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie, zakaz nawiązywania jakichkolwiek relacji o charakterze seksualnym czy romantycznym, zasady realizowania kontaktu z dziećmi w godzinach pracy, za pomocą kanałów służbowych i w celach związanych z udzielaniem świadczeń medycznych.
4. Każdy pracownik Szpitala w kontakcie z dzieckiem:
  - a) przedstawia się i mówi, kim jest, jaka jest jego rola w opiece nad pacjentem,
  - b) komunikuje się z dziećmi w sposób życzliwy i cierpliwy, okazuje empatię i dobrą wolę w rozmowie,
  - c) zachowuje uczciwość i dobre intencje ,
  - d) przekazuje dziecku informacje w sposób dostosowany do jego wieku, przy użyciu prostego języka; informuje, co robi i co się z nim dzieje, sprawdza, czy dziecko rozumie, co się będzie działo i jakie będą skutki działań medycznych lub terapeutycznych,

- e) upewnia się, czy dziecko wie, że może zawsze zadawać pytania związane z udzielanymi świadczeniami,
- f) zachowuje wrażliwość kulturową, szanuje i równo traktuje każde dziecko bez względu na jakiekolwiek cechy, w tym niepełnosprawność, rasę, płeć, religię, [pochodzenie narodowe lub etniczne, język, orientację seksualną, stan zdrowia, wiek, zdolności, przekonania polityczne lub status społeczny.

Prawo do prywatności w zakresie leczenia

1. Każdy pracownik Szpitala ma obowiązek szanować prawo dziecka-pacjenta do prywatności. Należy poinformować dziecko o tym, że ma prawo do poufności ze strony personelu medycznego, jeśli dana informacja nie zagraża życiu lub zdrowiu dziecka i dotrzymanie poufności nie wiąże się ze złamaniem prawa. Jeśli zajdzie potrzeba ochrony dziecka bądź wystąpi inna sytuacja, z którą wiąże się ujawnienie określonych danych na temat dziecka, należy go o tym jak najszybciej powiadomić, wyjaśniając sytuację.
2. W trakcie badania należy, w miarę możliwości, zapewnić, że podczas badania dziecka obecny jest rodzic, opiekun dziecka lub osoba bliska wskazana przez dziecko, chyba że dziecko sobie tego nie życzy.
3. Należy respektować prawo pacjentów, którzy ukończyli 16 lat, do współdecydowania o własnym zdrowiu oraz metodach leczenia i otrzymywania pełnych informacji w tym zakresie.
4. Podczas czynności związanych z ochroną zdrowia kontakt fizyczny z dzieckiem należy ograniczyć do czynności niezbędnych, adekwatnych do wieku i rozwoju dziecka oraz przeprowadzać je dbając o komfort pacjenta, z poszanowaniem jego godności i intymności. Należy zawsze uprzedzać o swoim działaniu, pytać o zgodę opiekuna dziecka lub samo dziecko.
5. Podczas badania medycznego należy odsłaniać ciało dziecka partiami. W trakcie badania dziecku powinien towarzyszyć opiekun lub inna osoba z personelu, chyba że dziecko sobie tego nie życzy.
6. Kontakt fizyczny z dzieckiem niezwiązany z udzielaniem świadczenia medycznego może odbywać się wyłącznie za zgodą dziecka i zgodnie z jego potrzebą. Przed przytuleniem, pogłaskaniem czy wzięciem dziecka na kolana, aby np. je pocieszyć lub uspokoić, należy zapytać je, czy tego potrzebuje.

7. W przypadku pracy z dzieckiem, które doświadczyło krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania należy zachować ostrożność i dystans w celu ochrony dziecka. Zawsze należy tłumaczyć dziecku jakie i dlaczego stawiamy granice.
8. Każde dziecko ma prawo, aby opiekunowie towarzyszyli mu podczas korzystania ze świadczeń medycznych zawsze, gdy tego potrzebuje. Należy zadbać o to, aby opiekun był informowany o bieżącej sytuacji medycznej dziecka, a także uwzględniać rolę opiekuna w opiece nad dzieckiem, przygotowaniu do świadczenia zdrowotnego i uspakajaniu dziecka.
9. Należy poinformować dziecko i opiekunów o zasadach obowiązujących w Szpitalu i podkreślać znaczenie ich przestrzegania dla minimalizowania dyskomfortu wszystkich pacjentów.

Zasady kontaktów z dzieckiem-pacjentem

1. Pracownik Szpitala kontaktuje się z dzieckiem - pacjentem wyłącznie:
  - a) w celach związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych,
  - b) w godzinach pracy,
  - c) na terenie Szpitala bądź drogą elektroniczną lub telefonicznie z wykorzystaniem służbowych kanałów komunikacji,
2. Jeżeli po godzinach pracy Szpitala zachodzi konieczność:
  - a) nawiązania kontaktu z dzieckiem lub jego opiekunem należy to uczynić przy wykorzystaniu służbowego e-maila albo telefonu służbowego,
  - b) spotkania z dzieckiem – może to nastąpić po wyrażeniu zgody przez opiekuna dziecka i należy niezwłocznie powiadomić o tym przełożonych.

Zachowania niedopuszczalne

1. Pracownikowi Szpitala nie wolno:
  - a) nawiązywać z dzieckiem relacji o charakterze seksualnym ani romantycznym,
  - b) proponować dziecku alkoholu, wyrobów tytoniowych, substancji psychoaktywnych, jak również używać ich w obecności dzieci w czasie wykonywania obowiązków służbowych,
  - c) oglądać treści erotycznych i pornograficznych w obecności dzieci, udostępniać dzieciom treści erotycznych i pornograficznych oraz umożliwiać im zapoznanie się z tymi treściami,

- d) utrzymywać wizerunku dziecka (fotografowanie, filmowanie, nagrywanie głosu) dla potrzeb prywatnych. Dozwolone jest rejestrowanie wizerunku dla celów dokumentacji medycznej, po uzyskaniu zgody rodzica lub opiekuna dziecka. Rejestracja winna być realizowana na urządzeniach służbowych.
- e) przyjmować pieniędzy oraz prezentów od dziecka i jego opiekuna ani wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub opiekunów dziecka, które mogłyby prowadzić do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych,
- f) utrzymywać niejawnych bądź ukrywanych kontaktów z dzieckiem,
- g) składać dziecku propozycje, wygłaszać komentarze niewłaściwych dla relacji pracownik – dziecko. Dotykać dziecko w sposób, który może być uznany lub jest nieprzyzwoity albo niestosowny,
- h) używać wulgarnych słów, gestów i żartów, czynić obraźliwych uwag, nawiązywać w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej, wykorzystywać wobec dziecka przewagi (zastraszanie, przymuszanie, groźby,
- i) ujawniać osobom nieuprawnionym informacji dotyczących dziecka-pacjenta, takich jak wizerunek dziecka, informacje o sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej dziecka,
- j) lekceważyć lub powierzchownie bądź nieuważnie traktować zgłaszane przez dziecko potrzeby wsparcia i pomocy.

Postępowanie w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez pracownika Szpitala

1. W przypadku podejrzenia, że dziecko – pacjent doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu lub wykorzystania seksualnego, należy niezwłocznie poinformować Policję oraz, jeżeli jest to konieczne, pogotowie (tel. nr 112). Poinformowania służb dokonuje pracownik wyznaczony przez Dyrektora Szpitala.
2. W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka ze strony pracownika Szpitala należy niezwłocznie odsunąć tę osobę od wszelkich form kontaktu z dziećmi, aż do czasu wyjaśnienia sprawy.
3. W przypadku wszczęcia postępowania karnego przeciwko pracownikowi Szpitala w związku z popełnieniem przestępstwa przeciwko dziecku należy bezwzględnie i natychmiast odsunąć tę osobę od wszelkich form kontaktu z dziećmi aż do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.

4. Interwencja w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka polega na sporządzeniu pisemnego zawiadomienia, opisującego najbardziej dokładnie zdarzenie, ze wskazaniem danych pokrzywdzonego i potencjalnego sprawcy oraz na przesłaniu go do właściwej jednostki Policji lub prokuratury.

Obowiązki kierownictwa Szpitala w zakresie wdrażania i realizacji standardu

1. Do obowiązków Dyrektora Szpitala należy:
  - a) nadzorowanie, delegowanie zadań oraz odpowiedzialności związanych z realizacją standardu ochrony dzieci w Szpitalu do odpowiednich komórek organizacyjnych,
  - b) wskazanie osób odpowiedzialnych za:
    - przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i o podejrzeniach krzywdzenia dzieci,
    - prowadzenie interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka (w tym składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz za wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty”,
    - standardy ochrony dzieci w Szpitalu, w tym przygotowania personelu do stosowania tych standardów,
    - ustalenie zasad prowadzenia rejestru ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego,
    - organizacja szkoleń dla personelu.

Monitorowanie realizacji standardów

1. Realizacja standardów ochrony dzieci w Szpitalu jest regularnie monitorowana, poddawana ewaluacji i, w przypadku stwierdzenia takiej konieczności, modyfikowana.
2. Osoba odpowiedzialna za standardy ochrony dzieci:
  - a) regularnie monitoruje znajomość i przestrzeganie przez personel Szpitala przyjętych standardów ochrony dzieci,
  - b) sprawdza i ocenia skuteczność obowiązujących wytycznych i procedur,
  - c) prowadzi rejestr naruszeń standardów i reaguje na nie,

- d) proponuje zmiany w standardach mające na celu skuteczną ochronę dzieci przed krzywdzeniem,
- e) prowadzi dla personelu cykliczne szkolenia w zakresie obowiązujących standardów (nie rzadziej niż raz na dwa lata).

Treść niniejszego standardu przekazana zostanie służbową drogą komunikacji (poczta elektroniczna) do wszystkich pracowników medycznych oraz osób świadczących pracę na podstawie umowy cywilnoprawnej.

Zakopane, dnia .....

Oświadczenie o zobowiązaniu do przestrzegania standardów ochrony dzieci

Zakopane, dnia .....

Ja, ...

oświadczam, że zapoznałem/łam się ze standardem ochrony dzieci obowiązującym w Wojewódzkim Szpitalu Rehabilitacyjnym im. dr. S. Jasińskiego w Zakopanem i zobowiązuje się do jego przestrzegania.

.....

podpis pracownika/współpracującego

**Oświadczenie o zobowiązaniu do przestrzegania zasad bezpiecznych relacji
dorosły-dziecko**

Zakopane, dnia .....

Ja, ...

oświadczam, że zapoznałem/łam się z zasadami bezpiecznych relacji dorosły-
dziecko obowiązującymi w Wojewódzkim Szpitalu Rehabilitacyjnym im. dr. S.
Jasińskiego w Zakopanem i zobowiązuje się do ich przestrzegania.

.....

Podpis pracownika/współpracującego